

Szada Nagyközség Önkormányzata által a KAP-RD57-038-2-25 számú Hagyományőrzés, identitástudat erősítésének, megőrzésének támogatása rendezvény vagy tábor formájában értéktár létrehozásával vagy bővítésével nevet viselő felhívásra benyújtandó pályázati anyaga.

„Nyomódúccok a Galga mentén”

Hagyományőrzés és a Galga menti közösségi identitás erősítése

Kedvezményezett pályázó:

Szada Nagyközség Önkormányzat

(a Galga menti LEADER közösség tagja)

A projekt célterületei

A projekt célja Galga mente és Szada népi hagyományainak, kulturális értékeinek megőrzése, bemutatása és átörökítése, különös tekintettel a helyi kézműves hagyományokra és a közösségi identitást erősítő kulturális értékekre. A projekt két egymásra épülő célterületen keresztül valósul meg:

1. célterület: *Dr. Dulai Sándorné: Nyomódúccok a Galga mentén*, valamint *Dr. Dulai Sándorné: Fehérhímzés Szadán* helyi értékeket bemutató könyvek újrakiadása.
2. célterület: A kiadvány megjelenését ismertetéséhez és népszerűsítéséhez kapcsolódó közösségi, hagyományőrző rendezvény megszervezése és lebonyolítása.

I. CÉLTERÜLET

Kiadványok elkészítése

A célterület indokoltsága

A Galga mente gazdag néphagyományokkal és kézműves kultúrával rendelkező térség, melynek értékei fontos szerepet játszanak a helyi identitás megőrzésében és erősítésében. A hagyományos népi mesterségek, különösen a textilnyomás, a nyomódúcok használata, kézi hímzéssel díszített textiliák készítése mára ritkuló, veszélyeztetett kulturális örökséggé váltak.

Dr. Dulai Sándorné „Nyomódúcok a Galga mentén” és a „Fehérhímzések Szadán” című kötetei hiánypótló módon dolgozzák fel a térség nyomódúcot használó és fehérhímző hagyományait, bemutatva a motívumkincset, a készítés technikáit és azok kulturális jelentőségét. A könyvek korábbi kiadása mára nem elérhető, így az újrakiadásuk indokolt és időszerű.

A könyv első kiadásáról készült bemutató az alábbi linken érhető el: <https://youtu.be/MvWwix0Jlw?si=tIMqEPNUFV2Yzv0h>

A projekt célja

A projekt célja a Galga mente hagyományos kézműves kultúrájának megőrzése és széles körű megismertetése a könyvek újrakiadásán keresztül. Valamint azok integrálása Szada települési értéktárhoz kapcsolódó szemléletformáló és marketingtevékenységbe.

Tervezett tevékenységek

- Dr. Dulai Sándorné: *Nyomódúcok a Galga mentén* című könyvének újbóli kiadása 300 példányban
- Dr. Dulai Sándorné: *Fehérhímzések Szadán* című könyvének újbóli kiadása 200 példányban
- A kiadvány nyomdai előkészítése, szerkesztése és sokszorosítása
- A könyv, mint helyi érték megjelenítése a települési értéktárhoz kapcsolódó kommunikációban
- A kiadvány népszerűsítése Szada kulturális intézményein, közösségi terein keresztül. Lehetőség szerint nem csak a térség lakói számára, hanem a Galga mente fehérhímzéses hagyományainak megismertetése országos szinten.

Várt eredmények

- A Galga mente kézműves örökségének dokumentált megőrzése
- A helyi identitást erősítő kulturális tudás átadása a fiatalabb generációk számára, valamint az agglomerációba beköltözők részére.
- A települési értéktár láthatóságának növelése

II. CÉLTERÜLET

A kiadványokat bemutató és népszerűsítő, a közösségi összetartozást erősítő kulturális és hagyományőrző rendezvény megszervezése, lebonyolítása

A célterület indokoltsága

A helyi hagyományok akkor tudnak valóban élővé válni, ha azok nemcsak dokumentált formában, hanem közösségi élményként is megjelennek. Szada Nagyközség Önkormányzata kiemelt célként kezeli a helyi közösségi élet erősítését, a generációk közötti párbeszéd elősegítését és a hagyományőrző tevékenységek közösségi megélését.

A könyvek újradiadásához kapcsolódó bemutató rendezvény lehetőséget teremt arra, hogy a kiadványok tartalma élményszerű formában is eljusson a lakossághoz, valamint a Galga mente hagyományos kézműves kultúrája közösségi esemény keretében váljon átélhetővé.

Az egész Galga mentére jellemző az újonnan betelepült lakosok magas számaránya. Az újonnan érkezők számára a helyi identitás, a település múltjának és kulturális értékeinek megismerése kulcsfontosságú ahhoz, hogy a térséget ne csupán lakóhelyként, hanem közösségi térként és otthonként éljék meg.

A projekt keretében megvalósuló kiadványok és az azokhoz kapcsolódó bemutató rendezvény olyan kapcsolódási pontokat teremt, amelyek hidat képeznek a régi és az új lakosok között.

A „*Nyomódúccok a Galga mentén*” és a „*Fehérhímzések Szadán*” című könyvek közérthető, mégis hiteles módon mutatják be a térség kézműves és kulturális hagyományait. A kiadványok révén az újonnan betelepülők:

- megismerik Galga mente és Szada népművészeti, hagyományőrző, és kézműves gyökereit,
- rálátást kapnak arra, milyen helyi értékek és hagyományok formálták a térségi települések arculatát,
- felismerhetik saját szerepüket e hagyományok továbbélésében.

A LEADER „hozzáadott érték” alapelve a térségi gondolkodás, amely túlmutat az egyes települések határain, és a közös kulturális, történeti és társadalmi kapcsolódásokra épít. A Galga mente olyan összetartozó kulturális térség, amelyet a közös hagyományok, kézműves technikák és motívumkincs egysege formált.

Az agglomerációba újonnan betelepülők jellemzően első lépésben saját lakóhelyükhöz kezdenek kötődni, azonban hiányzik számukra annak értelmezése, hogy településük egy tágabb kulturális és történeti térség része. A projekt ezt a hiányt is kívánja pótolni.

A két kiadvány és az ahhoz kapcsolódó rendezvény **nem egyetlen település hagyományait mutatja be, hanem a Galga mentét, mint egységes kulturális térséget értelmezi.** A könyvek térségi szemléletben tárják fel a textilkultúra közös gyökereit, rámutatva az egyes települések közötti kapcsolódási pontokra, hasonlóságokra és eltérésekre.

Ennek hatására az újonnan betelepülők:

- megértik, hogy Szada kulturális öröksége nem elszigetelt jelenség, hanem a Galga mente hagyományrendszerének része,
- képesek értelmezni, mit jelent „Galga mentinek lenni”, mint közös értékeken alapuló térségi identitás,
- felismerik a térségi összetartozás jelentőségét a közösségi együttműködésekben és kulturális kapcsolatokban.

A projekt által közvetített térségi narratíva hozzájárul ahhoz, hogy az új lakosok ne csupán egy településhez kötődjenek, hanem aktív, tudatos résztvevőivé váljanak a Galga menti közösségnek, elfogadva és erősítve annak közös identitását.

A térségi hagyományok megismerése és közös megélése révén kialakul az a szemlélet, amely a települési identitást térségi kötődéssel egészíti ki, összhangban a LEADER program céljaival.

A könyvbemutatóhoz és kísérőprogramjaihoz kapcsolódó közösségi rendezvény a fentiekén túlmenően személyes találkozási lehetőséget biztosít az új és régi lakosok számára. A közös élmények elősegítik az informális kapcsolatok kialakulását, csökkentik a „gyüttment–öslakos” megkülönböztetést, és erősítik az egymás iránti nyitottságot.

A projekt így nemcsak kulturális ismeretátadást valósít meg, hanem:

- támogatja az újonnan betelepülők érzelmi kötődésének kialakulását Galga menti térséghez és Szadához,
- segíti őket abban, hogy a helyi értékek tiszteletén keresztül aktív részeseivé váljanak a közösségi életnek,
- hozzájárul a térség és a település társadalmi kohéziójának erősítéséhez.

A projekt célja

A projekt célja a közösségi összetartozás erősítése, a helyi kulturális értékek közös megélése és népszerűsítése egy hagyományörző, kulturális rendezvény keretében, amely szorosan kapcsolódik a kiadvány bemutatásához.

Tervezett tevékenységek

- A „*Nyomódúccok a Galga mentén*” és a „*Fehérhímzések Szadán*” című könyvek ünnepélyes bemutatójának megszervezése és lebonyolítása, melynek keretében sor kerül az alábbiakra:
- Előadás és beszélgetés a kötet témájához kapcsolódóan
- A térségre jellemző, hagyományos kézműves kismesterség-bemutatók, nyomódúccokkal kapcsolatos ismertető, fehérhímzés készítéséhez kapcsolódó bemutatók és a résztvevőkkel való közös alkotás a kismesterséget ismerő, nagy tudással bíró és szakmai berkekben elismert szakemberekkel.

- Galga mente hímzésvilágát bemutató ingyenes hímzéscsomagok osztása az érdeklődők számára*
- Néptáncsoport fellépése Galga menti táncok bemutatásával
- Zenekar fellépése Galga menti népzene játszásával
- Községi programok, amelyek erősítik a helyi identitást és a hagyományok iránti érdeklődést

* A csomagok egy-egy Galga menti település legjellemzőbb hímzésmintáját tartalmazzák:

- előnyomott textilen megjelenítve a jellegzetes motívumot,
- a hímzés elkészítéséhez szükséges fonallal és tűvel,
- valamint a kész mintát ábrázoló fotóval, mint vizuális útmutatóval.

A csomagok célja, hogy a rendezvény résztvevői a helyszíni élményen túl otthoni környezetben is tovább tudják vinni a Galga menti hagyományokat, és aktív alkotóként kapcsolódjanak a térség kézműves örökségéhez. A saját kézzel elkészített hímzés elősegíti a motívumvilág mélyebb megértését, erősíti az érzelmi kötődést, és hozzájárul ahhoz, hogy a résztvevők a Galga mente kulturális értékeit mindennapi környezetük részévé tegyék.

A településenként eltérő minták bemutatása egyben térségi szemléletet is közvetít, hiszen a résztvevők megtapasztalhatják a Galga mente sokszínűségét és egységét. A csomagok így nemcsak emléktárgyként szolgálnak, hanem eszközei a térségi identitás kialakulásának és elmélyítésének.

Várt eredmények

- A helyi lakosság aktív bevonása a kulturális értékek megőrzésébe
- A közösségi összetartozás és a helyi identitástudat erősödése
- A kiadvány széles körű megismertetése és elfogadottságának növelése

A projekt illeszkedése a LEADER céljaihoz

Szada Nagyközség Önkormányzata által benyújtott pályázat mindkét célterülete szorosan illeszkedik a LEADER program azon céljához, hogy helyi értékeken alapuló, alulról jövő kezdeményezéseket támogasson, amelyek hosszú távon erősítik a vidéki térségek megtartó erejét.

A LEADER programban mindig is fontos volt a támogatott célok hozzáadott értéke. Szada Nagyközség Önkormányzatának pályázatában több szinten jelenik meg a hozzáadott érték:

- **Helyi beágyazottság:** a kiadványok kizárólag a Galga mentéhez kötődő értékeket mutat be, helyi gyűjtésre és kutatásra épülnek.
- **Partnerség és együttműködés:** a könyv terjesztése és bemutatása során bevonhatók:
 - helyi önkormányzatok,
 - közgyűjtemények,
 - civil és hagyományőrző szervezetek,
 - oktatási intézmények.
- **Multiplikátor hatás:** a kiadványok alapjául szolgálhatnak:

- kézműves foglalkozásoknak,
- helyi rendezvényeknek,
- tematikus kiállításoknak,
- kulturális és örökségturisztikai programoknak.

A LEADER támogatás révén a könyvek nem csupán nyomtatott kiadványok, hanem térségi kulturális eszközök lesznek, amelyek több szereplőt és generációt kapcsolnak össze. A kiadványok bemutatásához kapcsolódó rendezvény pedig tovább erősíti az értéktár élő jellegét, mivel a dokumentált értékek közösségi élménnyé válnak, elősegítve a tudásátadást és a generációk közötti kapcsolódást.

Szada Nagyközség Önkormányzata nyilatkozik, hogy tárgyi projekthez igénybe kívánja venni a munkaszervezet segítségét a pályázat benyújtásával kapcsolatban.